

Sociale cognitie bij disruptief gedrag en agressie

Gepubliceerd: 28-01-2021 Laatste bijgewerkt: 24-08-2024

Het doel van dit onderzoek is het identificeren welke unieke en gedeelde beperkingen (op gedrags-, neuropsychologisch en neurofysiologisch vlak door middel van EEG-metingen) op een divers scala aan sociale cognitie taken gerelateerd zijn aan...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON49770

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

SCODA

Aandoening

- Overige aandoening
- Cognitieve en aandachtsstoornissen en -afwijkingen

Synoniemen aandoening

normoverschrijvende gedragsstoornis, oppositionele gedragsstoornis

Aandoening

disruptief gedrag en agressie

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Accare

Overige ondersteuning: Accare

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: agressie, disruptief gedrag, EEG, sociale cognitie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

gedragmatig: Empathie (score op de EMQUE-CA vragenlijst)

Cognitief: Werkgeheugen (SWM percentage correct)

QEEG: rustmetingen frontal alpha asymmetrie

ERPs: N170 tijdens een emotieherkenningstaak

Secundaire uitkomstmaten

Gedragmatig: Vragenlijsten over temperament, emotieregulatie, sociale

beloning, attitudes tegenover agressie, prikkelgevoeligheid, sensorische

prikkelverwerking, autismerkennmerken, sterkten/zwakten

Cognitief: percentage correct en reactietijden op verschillende

neuropsychologische taken (reactietijd, visueel matchen, volgehouden aandacht),

aantal blokken doorlopen op een planningstaak, percentage correct en

reactietijden op de EEG taken (emotieherkenning, emotionele interferentie,

sociale toenaderings/ontwikkingstaak, theory of mind)

QEEG: rustmetingen frontale theta activiteit en theta/beta ratio

ERPs: N170 en LPP gedurende de emotionele interferentietask, sociale

toenaderings/ontwikkingstaak en theory of mind.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Antisociaal, normoverschrijdend en/of disruptief en agressief gedrag behoren tot de meest voorkomende redenen voor een verwijzing naar de kinder- en jeugdpsychiatrie en worden geassocieerd met slechtere uitkomsten op de lange termijn (zoals een antisociale gedragsstoornis, criminaliteit, werk- en gezondheidsproblemen). Echter, de ontwikkeling van effectieve diagnostiek, preventie en behandeling wordt belemmerd door de heterogeniteit van deze gedragsproblemen. Sociale cognitie is cruciaal voor het adequaat interpersoonlijk functioneren en kan daarom waardevolle aanknopingspunten bieden wat betreft processen die een rol spelen bij gedragsproblemen en mogelijkheden voor interventie. Op dit moment is het nog onduidelijk welke beperkingen in de sociale cognitie een rol spelen bij het ontstaan van de verschillende gedragsproblemen. Daarom is het nodig dat er onderzoek gedaan wordt naar verschillende aspecten binnen de sociale cognitie, zowel op gedrags-, neuropsychologisch en neurofysiologisch vlak, bij jongeren met diverse gedragsproblemen.

Doel van het onderzoek

Het doel van dit onderzoek is het identificeren welke unieke en gedeelde beperkingen (op gedrags-, neuropsychologisch en neurofysiologisch vlak door middel van EEG-metingen) op een divers scala aan sociale cognitie taken gerelateerd zijn aan verschillende subdimensies van probleemgedrag binnen jongeren met gedragsproblemen in vergelijking met gezonde controles, om zo probleemgedrag beter te kunnen subtyperen en mogelijk nieuwe aanknooppingspunten voor behandeling te kunnen vinden.

Onderzoeksopzet

Deze studie maakt gebruik van een observationele case-control onderzoeksopzet. Hierdoor kunnen we associaties tussen neurofysiologische en gedragsmatige responsen enerzijds en specifieke probleemgedragingen anderzijds onderzoeken, evenals afwijking van het neurotypisch functioneren.

Inschatting van belasting en risico

De belasting van dit onderzoek omvat één bezoek van ongeveer 5 uur, met een totale tijdsinvestering van 6 uur voor de deelnemende adolescenten en 2 uur voor een van de ouders. Tijdens het bezoek zullen klinische interviews worden afgenomen met de deelnemer en zijn/haar ouder (s) afzonderlijk (allebei 1 uur). De deelnemer voltooit een neuropsychologische testbatterij en IQ-screening die ongeveer 60 minuten duurt. Daarnaast zal een EEG-meting worden gedaan (ongeveer

25 minuten voorbereiding en 83 minuten meting en ongeveer 10 a 15 min aan pauze tussen de taken door)), waar we de hersenactiviteit in rust en tijdens een aantal neuropsychologische taken zullen meten. De ouder (s) kunnen alle vragenlijsten (ongeveer 45 minuten) thuis en / of tijdens het onderzoeksbezoek invullen. Van de deelnemer wordt gevraagd om de vragenlijsten (ongeveer 45 minuten) thuis in te vullen, voorafgaand aan het bezoek. De risico's van deelname aan dit onderzoek zijn verwaarloosbaar en het mogelijke lichamelijke en psychische ongemak mild. Aangezien gedragsproblemen vaak beginnen of het sterkst zijn in de adolescentie, een periode waarin sociale interacties met andere jongeren steeds belangrijker worden, is het nodig om dit onderzoek uit voeren bij minderjarigen met gedragsproblemen, om zo aanknopingspunten voor behandelingen te identificeren en strategieën te ontwikkelen om negatieve resultaten op de lange termijn te voorkomen.

Contactpersonen

Publiek

Accare

Lübeckweg 2
Groningen 9723 HE
NL

Wetenschappelijk

Accare

Lübeckweg 2
Groningen 9723 HE
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Adolescenten (12-15 jaar)

Adolescenten (16-17 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Tussen de 12-17 jaar tijdens inclusie

Vermogen om nederlands te spreken en begrijpen

Betrouwbaar en zich houdend aan het studieprotocol

Rechtshandig

Degenen met gedragsproblemen moeten ook voldoen aan de aanvullende criteria:

- Klinisch significante gedragsproblemen, zoals gedefinieerd door $T > 63$ op de externaliserende subschaal van de Child Behavior Checklist (CBCL) or the Youth Self-Report (YSR). De externaliserende subschaal bestaat uit de agressie en delinquentie subschalen (niet ADHD). Om ervoor te zorgen dat we ook een jongeren met ernstigere gedragsproblemen includeren, streven we naar tenminste 50% deelnemers die $T < 70$ scoren op de delinquentie subschaal van de CBCL of YSR.
- Gedurende tenminste de laatste 2 weken stabiele medicatie/behandeling.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Verstandelijke beperking ($IQ < 70$) gebaseerd op al aanwezige IQ schattingen of klinische inschatting van de onderzoeker (gebaseerd op relevante psychosociale informatie en onderwijsniveau)
- Geschiedenis van of huidig hersenletsel
- Geschiedenis van of huidige neurologische stoornissen
- Epilepsie
- Psychotische of bipolaire stoornis, acuut toestandsbeeld (bijvoorbeeld depressief, psychotisch)

Potentiële gezonde proefpersonen worden uitgesloten van deelname bij:

- Een psychische stoornis (diagnose gerapporteerd door de deelnemer zelf of door de ouders)
- T-scores die in de borderline of klinische range vallen op een van de volgende subschalen van de CBCL: de externaliserende subschaal ($T \geq 60$), normoverschrijdend gedrag ($T \geq 65$) en agressief gedrag ($T \geq 65$)
- Regelmatig gebruik van psychotrope medicatie gedurende de afgelopen 4 weken

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen
Onderzoeksmodel:	Anders
Toewijzing:	Niet-gerandomiseerd
Blinding:	Open / niet geblindeerd
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestart
(Verwachte) startdatum:	15-09-2021
Aantal proefpersonen:	105
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO	
Datum:	28-01-2021
Soort:	Eerste indiening
Toetsingscommissie:	METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL74687.042.20